

Damir Markovina

TUKOLOVKA

drama u jednom činu

Damir Markovina, kazališni, filmski i televizijski glumac, rođen 1973 u Beogradu.
Član Drame HNK u Zagrebu od 2002. do danas.
Diplomirao glumu na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu, 2000.
Usavršavao se u Alumni Watermill center Roberta Wilsona (NYC, USA) 2002, 2003.
Bio je stipendist DK Gavella, 1995. – 1999.
Završio Gimnaziju Aleksa Šantić i Srednju muzičku školu u Mostaru 1988. – 1992.

OSOBE

Marin: povratnik, bivši žitelj grada u kojem se radnja odvija,
ljubitelj Vespe

Mara: Marinova majka, bez dana boravka u inozemstvu,
neodlučna u svom odnosu prema jednoj konkretnoj Vespi

Marino: profesionalni torcidaš, budući iseljenik,
također ljubitelj Vespe

ČIN I.

Scena 1

Garaža. Uz grube betonske zidove prislonjeni su pohabani komadi namještaja, knjige naslagane na gomile i pokrivene najlonima, a ispred njih, u prvom redu organiziranog garažnog kaosa, rezervni dijelovi za Vespu, karakteristični obli bokobrani, dodatna oprema, branici, poklopci za felge, kantice sa bojom i alat. Na sredini prostorije ponosno se, podignuta na nogare, koči restaurirana Vespa starijeg godišta zelenkaste boje u koju Marino, preciznošću i brigom alkemičara, ulijeva prvo benzin, zatim motorno ulje, potom zatvara poklopac tanka, spušta sic, te naginje skuter lijevo-desno, ne bi li se benzin i ulje ravnomjerno izmiješali u gorivo za dvotaktni motor. (Ova radnja traje cijelo vrijeme scene, do izlaska Marina.) Prednja strana Vespe, lim koji štiti koljena, ispod natpisa Piaggio i Vespa ima nekoliko naljepnica, među kojima se ističu grb Hajduka i veliko Torcidino slovo T. U garažu ulazi MARA, jedno vrijeme bez riječi promatra Marinove pripreme skutera, prekrži ruke, pogleda prema prozoru garaže te konačno progovori.

MARA
Puše.

MARINO
Prestani, molin te.

MARA
Samo kažem da puše.

MARINO
Znaš da ću ionako vanka, pa prema tome...

MARA
Pa, moga' bi neko vrijeme provesti i sa materom, kad si već odlučija ostaviti me samu... Ko zna kad ću te opet vidjeti.

Marino ne odgovara, pravi se jako zabavljen poslom oko Vespe.

MARA (ljutito, zadržava suze)
Da provodiš sa mnom peti dio vremena koje čačkaš po tom usranom motoru, ne bih se žalila!

MARINO (pomirljivo)
Majko, ne idem priko svita. Idem malo snimit' situaciju,

tamo imam sve riješeno. Vidiću... ništa nije definitivno.

MARA
To s njom očito jeste.

MARINO
Vidi, tamo mi je sve isto ka' i tu.

MARA
Pa, baš ti hvala, sine.
Marino pride Majci, zagrlji je.

MARINO
Misli' sam na lov. Tamo isto trošim ka' i tu, i ne moran plaćat' stan, klopou... a ako uvatim kaki posal, di'š bolje, ne mogu se čili život šlepat' na tvoju plaću. Ovd i tako uglavnom svirim kurcu.

MARA
Ne znam ja ništa. Obuci makar deblju jaketu kad budeš izlazija, smrznućeš se na tom govnu.

Pokazuje glavom prema skuteru.

MARINO
Prestani, Bog ti da zdravlja... ona ti ništa nije kriva.

MARA
Koja? Ovi tu bokun late ili ta tvoja djevojka?

MARINO (*pusti majku, ide prema skuteru, nije mu svejedno, ispod glasa*)
Pa eto, srećom, uskoro nećeš više morat' gledat' niti jedno od tih govana, kako ih već zoveš! Tribalo bi ti bit' drago.

MARA (*pomirljivo*)
Ka' da će neko poželjeti kupiti ovu staru raminu...

MARINO
Ramina ti ima godina ka' i sin.

MARA (*s malim osmjehom*)
Znam, zato i kažem.

MARINO
Iznenadila bi se koliki je interes. Al' ne dam ispod cine. Kolike sam ure utuka u nju... solidna kilometraža, original

talijanka, u samo tak'om stanju, ručno piturana... di'š to danas nač?

Zvoni mu mobitel.

Halo? Jesam, izvolite, šta vas zanima? Sve piše u oglasu. Dakle, Vespa PX200E, '90. godište, u odličnom stanju, slije vidiš uz oglas, cijena je ta koja piše, 1000 eura... A a akobogda preći ce još toliko... oko 50 iljada... za nju ti je to ništa, to ti je samo dokaz kakav je to motoinženjering, uz redovno održavanje će preći duplo koliko inače mogu talijanski auti... Pa vidiš na slijama... ok, te nijanse u ponudi Njuškala nema, ali ja bih je nazvao „prelijepa blijeda pistaccio zelena"... uredno servisirana... Nema akumulator, '90. godište, alo? Nema ni lanac. Jeba te, jesi ti kad vozija vespu? Pa šta onda zoveš?... Nije ti to motor da se mali uči na njemu... Ne moraš se truditi', nije to za tebe... vidi, ne moraš dolaziti', neću ti je prodat'. Zato šta neću, nemoj me pilat'. Aj, bog.

Spušta slušalicu.

MARA
Sine, ne'š je tako nikad prodat'.

MARINO
Možda, al' je neću ni dat' bilo komu. Ti bi?

MARA
Ni' me briga. Samo kažem.

MARINO
Daću je nekom 'ko će znat' šta je kupija.
Pogleda na sat.
Moram ić'.

MARA
Kad si nase? Mogla san ti pofrigmat' štogov' za veceru... ima dobar film na televiziji?

MARINO
Nemoj me čekati', nevista parti zorom, doći cu kasno.

MARA (*ironično*)
Pa, sretno joj bilo.
Pogleda ponovno prema prozoru garaže.

Baš puše.

MARINO
Mama...

Krene prema vratima, zastane.

Evo idem po drugu jaketu, dobro?

Marino krene prema vratima na bočnom zidu garaže, te izađe van. MARA ostane, pride Vespi, klekne pored nje, gleda je par trenutaka, zatim je pogladi rukom.

MARA
A malo si me zajebala u životu... isto ćeš mi falit'.

Pojubi Vespu, ustane, ode prema vratima i izađe van.

Scena 2

Garaža. Prazna, s još uvijek upaljenim svjetlom i dignutim rolo-vratima. S vanjske strane prilazi snažan muškarac u četrdesetim godinama, sportski elegantno odjeven. Pažljivo razgleda garažu, zatim ude unutra. Napravi krug oko Vespe, pomno je zagledajući, zatim podigne najlon koji pokriva stvari nabacane uza zid garaže, podigne neki predmet, osmjehne se, vrati ga na mjesto te spusti najlon natrag. Vrat i se do Vespe, klekne pored nje, prstima prelazi po limu. Otvaraju se bočna vrata garaže, ulazi Marino, u debljoj jaketi, zastane kad vidi muškarcu.

MARINO
Reci?

MARIN
Skužaj, bilo je otvoreno, uša' sam samo povirit' Vespu. Figura. Dobra večer.

MARINO (*ponosno*)
Dobra večer... Je, sam san je redija. Vidi, ako san ti reka na telefon da je dođeš pogledat' večeras, sad mi je kasno, ne igra mi, moram ić. Možemo se dogovoriti' za sutra?

MARIN
Za koliko bi je da?

MARINO
'Iljadu eura okruglo.

MARIN
Ajde? Nije ni malo. Koje je godište?

MARINO (*odverglja, kao da mu se ne da*)

Vidi, sve ti je lipo pisalo u oglasu, cina je ta koja je, nema spuštanja, ne zanima me kompenzacija, ne dam je za deset vrića k'umpira ili polovnu fiestu, ništa mi ne treba, sve imam i zadovoljan sam... a cifra ostaje ista. Treba mi keš, i to u eurima... Osim ako ne'š zamijeniti više para za motor il' dat' za njegov' građevinsko zemljište na otoku, prvi red do mora.

Smiju se obojica.

Skužaj, žuri mi se.

Marino uzima kacigu, u istoj boji kao i Vespa, s police garaže, sjeda na Vespu, spusti je sa nogara i počne je gurati prema vratima garaže.

MARIN (*smije se*)

Polako, Torca. Bez faulta. Nisam te zva', slučajno sam prolazija, pa sam ubra' makinu. Svida mi se, zainteresiran sam. Kad mogu sutra doć'? I nisi mi reka koje je godište?

MARINO

Do' oko deset. Živim tu, iznad, pa vići. Ona je '90.

MARIN

Prvi vlasnik?

MARINO

U biti jest... Od oca je, cilo vrime je u familiji.

MARIN

Ne rade više ovakve.

MARINO

Je. Stari je ima ukusa. Bija je ono... motori-ludilo-Garda.

MARIN

Ima' sam jednu tog godišta, druge boje. Dobra berba. Državotvorna.

MARINO

Berba ludilo, brale. Ja san isto '90, vršnjaci smo. A'e onda, prika, vidimo se.

MARIN

Aj' bog, Torca.

Marino zaustavi skuter, ponovno ga dignu na nogare, vrati se u garažu i ugasi svjetlo te spusti i zaključa rolo

vrata garaže, zatim povuče čok, nožnim starterom pokrene Vespu, i da malo gasa, pa potom vrati čok u neutralni položaj. Ispuh auspuha zapahne Marina.

MARIN

Šta tociš u nju, Castrol?

MARINO

E. Kako si zna?

MARIN

Prin si moga livat' dvotaktol ili Castrol. Nije bilo drugog ulja. Castrol si moga nabavit' samo u ACI-ja, priko nekog poznatog, pa su baje, naravno, livale Castrol. Čutim tu miris!

MARINO

Nisan zna. Ona je oduvik bila na Castrolu, pa nisan tija minjat'. Aj'!

Sjedne na Vespu koja radi, spusti je s nogara i krene. Marin se pomakne u stranu.

MARIN

Aj'.

Scena 3

Marin pride vratima garaže, dotakne ih. Prelazi rukom preko ispucale boje i hrde koja probija kroz zaštitni sloj. Zatim dodiruje i gnjeći mediteransko bilje koje raste u posudama do ulaza u garažu. Ako se na kući vidi prozor, upalio se, i na njemu se u panici pojavila ženska sjenka. Marin pomiriše ruku.

MARIN

Ka' krv. Nach dalmatinischer Art.

Iza ugla garaže pojavljuje se Mara, zastane, gleda Marina, ne vidi ga dobro iz profila. Marin se naglo okrene prema Mari. Gledaju se nekoliko sekundi. Na Marinovim usnama titra blagi osmijeh, Mara ga gleda s užasom, kao u biblijskoj Lazara.

MARA

Ti...

MARIN

Ciao, bella.

MARA

Kako...

MARIN

I meni je drago da te vidim, nakon toliko vremena. Ništa se nisi prominila.

MARA

Marine...

MARIN

Reko', kad se već ne javljaš ti, moga' bi naletit' ja do vas.

MARA (*vidno uzbuđena*)

I sad, kad si već doša'...šta 'očeš?

MARIN

Ali ne smim? Ali ovo ni slobodna zemlja?

MARA

Je.

MARIN

Sad je, 'očeš reć'.

MARA

Kako god ti odgovara.

MARIN (*pokazuje u smjeru u kojem je otišao Marino*)

A ovi zajebani ti je sin?

MARA

Nemoj, molin te.

MARIN

Lipa mu je Vespa. Baš mi je drago. To, da vozi.

MARA

Vidi... sve ću ti vratit'. Do zadnje kune.

MARIN

Do dinara, 'očeš reć', bilo bi preciznije. Ili marke. U redu je, ne treba. Ne treba mi novac. Drago mi je da si sačuvala...

MARA (*prekine ga*)

Marine, zašto si tu?

MARIN

I kuća je u solidnom stanju, drago mi je da vodiš računa. Iako si ova stara vrata mogla zaminit', al' to se uvik sti-gne... fali malo muške ruke. Mali te sluša?

MARA (*skoro kroz plač*)

Sina mi ne diraj, Marine, molim te!

MARIN (*vrlo mirno*)

Ne boj se. Samo pričamo. Dobro izgledaš...!? Kako si ti?

MARA

Ja... ne mogu. Idi! Nestani!

Mara ispusti dug jecaj, pa se bez riječi, vidno uzbuđena, povuče u kuću te brižljivo zatvori vrata. Čuje se zvuk ključa u bravi.

MARIN

I tebi laku noć, bella. Vidimo se.

Pomiriše ruku još jednom, okrene se i ode.

Scena 4

Jutro, sljedeći dan. Vrata garaže su zatvorena. Pojavljuje se Marin. Čeka. Gleda na sat. Pokuca po vratima garaže. Nema odgovora. Nakon nekog vremena počne bubnjati po vratima garaže imitirajući ritam pjevanja i navijanja Hajdukovih navijača.

MARIN

Torca, diži se! Ajmo, na noge! I pape... i dida... bili su Torcida!

Nastavlja nizati raznovrsne Torcidine napjeve, dok se ne otvore vrata garaže i ne pojavi se čupavi, mamurni, netom probudeni Marino.

MARINO

Čoviče, jes' ti normalan? Kuću ćeš mi sorit'.

MARIN

Jebiga, skužaj, bilo me straj da Vespa ne uteče, svidila mi se. Dobro jutro. 'Očeš da prvo kavu popijemo?

MARINO

Učiniće nam je meni mater, sacekaj moment. (*Viče prema unutrašnjosti.*)
Ma'! Mare!

MARIN

Fala.

MARINO

Dobro ti je išla ova koreografija od maloprin... ti si navijač?

MARIN
Nekada davno sam bija. Živimo Hajduk, a?

MARINO
E.

MARIN
Na Poljudu...

MARINO
Na Poljuduuuu...

MARIN
Ajmo, bili, aleee...

MARINO
Aj-mo, ust-a-še!

U garažu uđe Mara, ukoči se kad vidi Marina i Marina.

MARIN
Ustaše?

MARINO
Ono, ka'... mi Hrvati.

Marin ga netremice gleda. Mara se ne miče, gleda jednoga, pa drugoga.

MARINO
Jebu te Hrvati? Imaš problem?

MARIN (*pomalo ironično*)
Ne, odavno ne... samo, u moje vrime, to su bili oni tamo. Oni na gostujućoj tribini.

MARA (*umiješa se*)
Jeste za popit' nešto?

MARINO
Koji?

MARIN
Može kava, molim vas. Ja sam Marin, drago mi je.
Prema Marinu, objašnjavajući.

Dinamo, ka'. Boysi, uglavnom. Njima je hrvatstvo bila ka' furka. Ustaše, kaže... ae. Imaš još koji noviji poklić?

MARINO (*razbuden, glasno, kao na stadionu*)
Nikad rebe, uvik tuta, jedan-devet-pet-nula!

MARA
Prestani, malo mi te je kad vičeš na televizor s onim svojim jebivjetrima...

(formalno)

Ja sam Mara, majka ovog redikula.
(pride i rukuje se s gostom, potom upita sina)

'Očeš i ti kavu?
Marin se počne grohotom smijati.

MARINO
(kimne glavom prema majci)

MARINO
A šta je smišno?

MARINO
Nekad si bija glavni baja ako si ima nove rebe, ovakvom istom Vespom sam se do Trsta vozija po njih i spitfaju, a sada je, vidim, tuta u diru. Kako se vrimena minjaju!

MARINO
Nije sve, spitfaja još uvik igra.

MARIN
Kad sam je ja nosija, igra je Baka Slišković. Drago mi je da barem moda ne minja. Ja sam Marin, inače.
Pruži mu službeno ruku.

MARINO
Marino, drago mi je.
Rukuju se.

MARIN
Ajmo mi za poslom, imenjače.

MARINO
Šta te zanima?

MARIN
Dakle, PX200E. Talijanka?

MARINO
K'o da ju je sam Papa u Vatikanu pravija.

MARIN
Koja joj je original boja? Bila?

MARINO
Kako znaš? Baš sam pažljivo pitura. Air brushem.

MARIN
A, nije bilo teško. Mogla je bit' bila, crvena, plava ili siva metalik. Odnosno, siva srebrna ili siva antracit. Bilu je najlakše piturat', druge su tamnije, pa se vidi stara pitura ispod, ako je zagrebeš.
Obilazi oko Vespe.

Obično nisi moga birat', jer bi uplatnicu kupija od nekog lika na crno, pošto ti se ne bi dalo čekat' godinu dana. Toliki im je bija rok isporuke.

MARINO
Godinu dana? Jeba te.

MARIN
Nije baš da je postojala butiga od Vespi, pa uđeš i kupiš. Liku koji ju je naručija da 400 maraka za njegovu uplatnicu, pa bi je umjesto njega iša u Sloveniju kupit', na njegovu ime. Zna sam ekipu šta je živila samo od toga da prodaje uplatnice, svoje i tuđe. Dobro je da je bila. Vespe moraju bit' bile. Bicikli crni. Iako joj ni ova pitura ne stoji loše.

MARINO
Svidila mi se nijansa, malo je retro. Uz nju dajem i custom kacigu, prao sam spužve pola dana u mlakoj vodi sa mirišljivim sapunom, još se osjeti. U kompletu s motorom izgleda super. I više nego super. Dobi'š i ceradu, isto custom made, nije prelijepa kao sve ostalo, ali cerade i treba da su ružne valjda. Ne može se nešto lijepo zvati „cerada“.

MARIN
Hoda po garaži, uzima kacigu, donosi složenu ceradu, zatim prednje i stražnje kromirane prtljažnike.

Smije se.

Ima još i dodatne gradele naprid i nazad, i branike bubrege. To sam skinija kad san piturava, ali idu uz nju. Da kacigu prodajem odvojeno, bila bi kudikamo skuplja jer sam se dobro poriza' kad sam je redija.

MARIN (*kao da prihvaća zajebanciju*)
Ma, užas. Je li padana?

MARINO
Dok je ja vozim, nije, od prin ima...

MARIN
...kita na desnoj strani, na bubrigru. Tu je krpana. Vidin odavde.

MARINO
Baš se kužiš.

MARIN
E.

MARINO
Ti si odavde?

MARIN
Dugo već nisam. Živim vanka. Mislin se sad vratit'.

MARINO (*osmijehne se*)
Vratit'? A ja baš odo'. Na dulje.

MARIN
Da? Ideš van? Di?

MARINO
U Italiju. Zato i prodajem Vespu. Za imat' keš. Inače ne bi.

MARIN
U Italiju? Zašto baš tamo?

MARINO
Cura mi je o' tamo.

Okrene se prema vratima, provjeri da nije Mara tamo.

A i vanka je sve masu lakše, šta nije? Prika koji je radija sa mnom u praonici je otiša' lani. Nima straja za naše doklen god su pederasti Talijanci metar i andol! Sad se lipo oženija, njen stari mu je naša posal, a sad ka' dode doma šeta Alfu i voza je na pranje di je on do jučer mora prat' tuđe makine. Za'nji put mu je žena dovela priju, upoznana je, ja sam mladu bacija dva dira okolo na Vespi i eto... Vidiš kak'a je to makina! Nema te koja te neće na njoj pogledati kad prođeš. Stare će se sicitati mladosti i talijanskih filmova, a mlade će privući modni sklad motora i kacige te retro dir. Nema greške. Vespucci sve može, pa i kupit' bolju budućnost!
MARIN (*zatečen*)

Čestitam. Kupit' bolju budućnost, kažeš... Super. Jezik, pretpostavljam, znaš.

MARINO
Ne baš. Šta bi' ga zna'?

MARIN
Hrvatske tradicije radi, bogati. (Smije se.) Ako su ti već drage ustaše, triba bi poštivat' to što su oni tili da ovo bude Italija. I lipo naučit' jezik. A vidiš kako bi ti sad baš dobro doša'!

MARINO
Baš te to jebe, an? A šta si to ti, pajdo, kad tako sereš po svojim i domovini?

MARIN
Svojima je teška riječ. Meni ti je domovina uglavnom tamo gdje priključim punjač za mobilni. Svojima... koji su naši, a koji njihovi, to bi mora dosta ozbiljno pitat' prababu.

MARINO
Molim?

MARIN
'Oću reć', kad već nisi pazija na jezicima, triba si na povi-
jesti. U ovom gradu je jebeno hrabro odgovorno tvrditi s kim ti se budila prababa...

MARINO (ljutito)
Ae, stari, prekini srat', lipo ti govorin!

MARIN
... ili mater.

MARINO
O, pička li ti materina!
Marino baci kacigu na Marina, koji se zguri, pogođen. Marino zaobiđe Vespu, priđe mu, sačeka da se ispravi i udari ga preciznim, profesionalnim direktom u glavu. Marin se i ne pokuša obraniti, udarac ga obara na pod garaže. U tom trenutku, Mara ulazi u garažu, s punim poslužavnikom, koji joj padne nakon što ugleda tučnjavu. Zvuk smete Marina, koji se okrene prema majci.

MARINO
Meni su oca ubili četnici, majku ti jebem! Poginija je za ovu zemlju, a ti se s tim zajebaješ!

MARA
Marine!

MARINO
Majko...

Mara se zatrči prema Marinu, koji leži na podu garaže i polako se pridize.

MARA
Marine...

MARIN
Sve je dobro. Sve...

Rukom pipa usnu koja otiče, uspravlja se na noge. Marino krene prema njemu.

MARINO
Dodi ovamo, pička ti materina...

MARA (sinu)
Prestani! Biži gore! Isti čas!

MARIN
Ubili, kažeš? Oprosti, nisam zna'. Jako mi je žao tvog oca.

Marino pođe, malo pokunjen, prema vratima garaže.

MARIN
Na unutrašnjoj strani ladice ove Vespe ima pločica na kojoj piše: „...Jer što će ti sloboda, kada nemaš čast?“ Osim ako je nisi maka'.

Marino zastane.

MARINO
Kako...

MARIN
Nije neki stih, a? Johnny Štulić. Jebiga, bija sam mlad, pada sam na takve baze... Mislim da vas dvoje sad imate o čemu razgovarat', pa ja odo'...

Izvadi nešto iz džepa, stavi na sic Vespe.

Tu je moj broj. Hrvatski broj. U slučaju da mi se bilo 'ko nakon tog razgovora poželi javit'.

Ode izvan garaže, na proscenij.

MARA (sinu)
Gore. Odma'!

Oboje izađu van.

Scena 5

Na sredini garaže stoji Vespa, oko nje kaos razbijenih šalica, šećera, poslužavnika, sve u lokvi kave i vode po kojoj se još uvijek kotrlja kaciga za motor, u istoj nijansi kao i Vespa. Na prosceniju je Marin, drži se za usta, zatim se okrene prema publici.

MARIN
Uvijek je dobro je dok vas ne tuku. Dok je toplo, ničiji jad te se ne tiče. Nije problem kad „onima tamo“ pale kuce, tjeraju ih s posla, tajkuniziraju im firme, ne tiču te se pederi i lezbe, etničke manjine, napušteni psi i bahati vozači... dok osobno, vlastojezično ne ositiš krv u ustima. Jebe te se za neke druge, koji zajednički jezik govore drugačije formiranim vokalima, koji su stranci u tvom gradu. Nisam izabrao ovaj grad, doveli su me mimo moga izbora. Otac je pratija posal', a ja, proizvod „miješanog braka“, sam pratija njega. Dijete vojnog lica. Samo sam se htio uklopiti, biti jedan od „fetivih“, domaćih, prihvaćenih. Tada mi je još trebalo odobravanje. Dijelio sam igračke, podmićivao klince iz susjedstva svojim boljim majicama, loptama, kasnije pločama i videorekorderima, samo da bih presta' biti „ja“, a posta' „vi“, odnosno „mi“.

Iz dubine scene dolaze Mara i Marino, svaki noseći po jednu kućnu sjedalicu u ruci.

Nisam volija balun, digod bi i zaspa kad me stari vodija na Poljud gledat' Hajduka. Do Bakinog gola Torinu. Kratko se zaletija sa priko tri'eset metri, opalija balun iz slobodnog udarca, a lopta je u fizikalno nemogućoj, matematički savršenoj krivulji letila prema meni, prema Sjeveru, i obrisala paučinu u desnim rašljama gola. Moga' san je dotaknit', i da nije bilo mriže koja ju je fermala, svoju putanju bi nastavila do mog čela, a ja san već zatvorija oči i čeka' je... Da nije bilo tog gola, kroz koji sam spozna' postojanje Boga, ne bi' bija na toj tribini svake naredne nedilje. Ne bi' kroz tu tribinu posta' jedan od njih. Ne bi' staja' jednog metalik sivog zimskog kontinentalnog jutra na ljubljanskoj Celoveškoj cesti 252, usran evropskim staklom zgrade Avtoimpexa, zajedno sa još pet lapana u spitfajama, u tupilu blejeći u noge tajnice, koja pari drito sa Playboyeve duplerice, a koja nam nudi piće, poželjna kao original hladna limenka kole iz Trsta, raskošna ka' Standa, sve čvrsto stežući u znojnoj ruci uplatnicu na tude ime za Piaggio Vespu PX200E, bilu, komada 1, polako shvacajući da me

niko neće zajebat', i da ću je uskoro, nepodnošljivo bilu, bolno novu, gurat' posrid ljubljanskog Tromostovja, zajeban ka' da san Džingis kan.

Taj dan, usred Slovenije, sam se po tuđoj uplatnici zva' tako domoljubno hrvatski... Nekoliko mjeseci kasnije, zatvoren i krvav u lučkom skladištu, iza „mog“ stadionskog sjevernog stajanja, ponovo sam sklapao oči, moleći za oni isti, Bakin balun, da mi sa onog istog mesta, priko tri'eset metri od gola, doleti užaren, olovan, nazubljen, sveuništavajući cipo u glavušu. Vidija sam ga, kako prolazi kroz one iste desne rašlje, leti u savršenoj luku prema neuglednoj lučkoj baraci u kojoj sam ležao iscrpljen karate udarcima, pendrecima i slabom strujom, kako joj probija zid ka' ništa, i kako ga, uspravivši se na drhtave noge uz hladni, vlažni zid barake, dočekujem čelom i nestajem, lišen boli, glave, misli, užasa i budim se u nekom Mastroianijevom filmu, pičim svojom Vespom po Rimu, a sve ženske oči su uperene u mene, a koje nisu, ili imaju dioptriju, ili su lezbe.

Okrene se i ode, prode pokraj Mare i Marina i ne pogledavši ih.

Scena 6

Na prosceniju, ispred garaže, Mara i Marino sjede na sjedalicama donesenim iz stana. Tišina traje. Mara gleda u pod, Marino je nestrpljiv.

MARINO
Onda?

MARA
Šta onda?

MARINO
'Ko je oni čovik?

Mara šuti, gleda u pod.

MARINO
Reci više.

MARA
Ja... Poznavala sam ga nekad.

MARINO
I? Kakve veze on ima sa tatinom Vespom?

MARA
Bila je njegova.

MARIN
Vespa? Kako?

MARA
Garaža. Kuća. Sve.

MARINO (ustane)
Molim?

MARA
Molim te, nemoj se ljutiti na mene. Mislila sam da je tako bolje. Nisam mogla sama, s tobom, bez svojih, a oni... znaš i sam kaki ti je bija dida. Ubi' bi me.

MARINO
Šta govoriš, ženo božja? Ništa ne razumim!

MARA
Sidi, molim te. Ispričaću ti sve. Sve.
Marin sjedne.

MARA
Moraš znat', prin nego počnem, da je sve to moja odluka. Ničija druga. Marin je bija fer. Pokuša' je. Samo to zapamti, molin te.

MARINO
Dobro.

MARA
Znaš di su moji stanovali? Tamo u neboderima, u novom dilu grada? Tamo vikendom nisi moga dobit kučarin uja, ako ti je bila potriba, jer nikog nigdi nije bilo, svi su bili na selu. Moga si parkirat' kako si tija. A ako bi ostali, zna bi se o blagdanu na zajedničkoj taraci zavrtit' janjac, ka' na gumnu. Naš portun, 12 katova, četiri stana po katu, 48 obitelji, a sve zajedno tri prezimena na portafonu. Osim centralnog grijanja, ka' da se iz sela nikad nismo makli. Svi su radili u dvi iste firme, a osim na Pazar, nikad se nisu spuštali u grad. Ja jesam. Sila bi' uz more i gledala u horizont. U brodove, u otoke na kojima nikad nisam bila, u neki svit koji sa mnom dili taj grad, s kojim nisam imala ništa... Moraš shvatit', ja nikad nisan prenočila vanka. Otac je bija strog, svake nedilje crkva, a kad bi pitala da

idem kod prija, odgovor je bija uvik isti: „Imaš ti i svoju kuću!“. I tu bi sta' svaki razgovor. Brat je bija muško, uzdanica, moga je šta je tija, ja ne. Tako da bi posli skule sidila doli, uz more, na rivi, dok ne bi pa' mrak, a ja morala doma. Kako san pupala, tako mi se pogled sa horizonta lagano pomica' ka momcima koji su na šetnici uz more parkirali svoje Vespe, sidili na zidiću ili skali, smijali se... ka u nekom drugom gradu, svitu... I tako... među njima je bija i on i njegova nova, bila Vespa. Elegatno bi je diga na nogare i osta sidit' na njoj, visok i lip ka' niki glumac. Drsko bi gleda' cure u oči. Onda sam i ja počela gledat' njega nase. Počēja je Vespu parkirat' sve bliže i bliže meni. „Ciao, bella“, reka' mi je, tako smo počeli razgovarat', sve dok me nije prvi put bacija doma...

MARINO
Otac?

MARA
Da. Tvoj otac. Znaš kako su u moje vrime zvali ovi motor, zato jer su se cure lipile za njega?

MARINO
Kako?

MARA
Tukolovka.
(Duboko udahne.)

Na njeg' su se 'vatale glupacice, ka' Indijanci na perlice. Oprosti svojoj materi, Marino, ali i ona je bila jedna od tih. Tuka... pala na zgodnog momka sa Vespom. Onaj čovik, Marin, ti je otac, sve drugo je bila laž, da bi ti bija miran, a da se ja ne bi sičala.

MARINO
M...molim?

MARA
Oprosti.
Marino ostane stajati, zatim bez riječi krene, uzme kacigu, dode do Vespe, pogleda vizitku na sicu, uzme je u šaku i zgūžva, zastane, pa je spremi u džep. Skoči na Vespu, starta je, izleti van sa scene na njoj.

Scena 7

Mara još uvijek sjedi na prosceniju, iz dubine prilazi Marin, zaustavi se kod stolice na kojoj je sjedio Marino.

MARIN
On zna?

MARA
Sad zna.

MARIN
Di je?

MARA
Otiša' je. On tako rješava probleme. Ode ća. Poznato?

MARIN (ironično)
Na tatu.

MARA
I njega cu izgubit'... Zašto si doša?

MARIN
Jer tamo nisam moga više. Mare, ostajem.

MARA
Ostaješ...

MARIN
Pokrećem posal ovd, zaradija sam dovoljno novaca.
Pauza. Traje do granice neugode.

MARA
Znaš, kad si otiša'... jako, jako si mi falija. U početku.

MARIN
Da? Onda sam ti polako sve manje falija, prepostavljam?

MARA
Morala sam te izbrisat'. Zaljubila sam se.

MARIN
Ma bravo.

MARA
U svog sina.

MARIN
U našeg sina, 'očeš reći. Vidi, Mare, ja ostajem. I 'oću da mi sin zna da ima oca!

MARA
Oca? 'Očeš sad, nakon dvadeset i kusur godina biti tata? Marine, on odlazi! Boga pitaj di, boga pitaj s kim! On odlazi, a ja opet ostajem sama! 'Očeš bit' tata, a? Zaustavi ga! Učini da ne ode! Ti si mi dovoljno upropastija život, napravi sad nešto za mene!

MARIN
Zva' sam te da ideš sa mnom.

MARA
Zva' si me... di? Tamo, na drugu stranu, kod svojih? Trudna djevojka, krive vire i imena, bez ikog'? Ne, skužaj... Kakvu si budućnost mislija da imamo? A šta bi sa mojima? An? Zašto sam trebala ici? Zbog koga? Tebe? Ti me nikada me nisi ni volija!

MARIN
'Tija sam bit' fer.

MARA (smiri se)
Ali me nisi volija!

MARIN
Mare, bilo mi je stalo! Zašto nikad nisi nazvala? Odgovorila na pisma? Primila lovu? A? Šta sam još triba, poslat'se u dijelovima? Nisi me 'tila blizu!

MARA
Mislila sam da je za njega tako bolje.
Marin joj pride, stane iza sjedalice na kojoj Mara sidi. Izgleda kao da će je zagrliti. U tom trenutku resko zazvoni mobitel. Marin se trgne, izvadi telefon iz džepa i odgovori na poziv.

MARIN
Halo? Da... reci, slušam. Dobro. Biću tamo. (Mari) On je. Želi me vidjeti.

MARA
Sretno... razgovaraj s njim. Ako ga želiš imati, zaustavi ga, molim te!
Marin spremi telefon, okrene se i ode bez riječi.

Scena 8

Mara se ustane sa sjedalice. Zakorači naprijed i obrati se publici.

MARA

Da sam ikad ositila da ima za mene milimetar ljubavi, učini-la bi' sve. Sve je tribalo biti drugačije... da me danas neko vrati u ono večer, nikada na bih sjela iza njega i život bi mi osta' kakav je triba bit', pomno određenoj roditeljskim odgojem. Pretvorila bi' se u mladi duplikat svoje matere, osuđena na doživotnu robiju svom mužu i obitelji, na ulogu kućne marve, za koju se podrazumijeva to da je korisna, vridna, šparna, tiha, slična beštijama koje mi je otac drža' gori, na selu, jer je tako bija red, da ne bi ljudi rekli da se izrodija i otudija. Tako je iz straja da ne postane stranac u selu, osta' stranac u gradu. I svaki vikend bi iša' gori, u početku je vuka i nas, a posli, malo nakon šta se prvi put pojavija doma sa šahovnicom na reveru, samo sa bratom, jer „mora među ljude“, a važno je i to nije za „ženske“, nije red. Njegov red, njihov „red“, je ravna' svakim dilom mog života, jer nije red noću biti vanka, imati prekratku kosu ili kotulu, šminkati se ili boja-ti kosu (onda pariš kurbača) ili imati prije čija su imena imalo bila sumnjiva, i koja se nisu uklapala u čačin i brat-ov novi, kockasti, maskirni svijet podjela i jednostavnih izbora... Trpila sam taj red, dokle god ih je svaki petak vuka na selo, a meni ostavlja dva dana divnog, slobodnog nereda, sa tutnjanjem motora, insektima koji bi svoj krat-ki život završavali na mojim očalama i njegovim ramenima za koja bi se zaklanjala od vjetra i grlila ga, grlila dok smo se naginjali livo i desno, prvo od straja, a onda od strasti... sve niže. 'Tila sam ga. Jako. Mater sam rekla da sam noseća, sve je rekla ocu. Tuka me ka' kozu, ma mu nisam rekla čigovo je. Nisam 'tila, ma ništa osim rodit' nije dola-zilo u obzir, ne bi bi bija red, a bija bi veliki, strašni, neoprostivi grij... Kad je on konačno nazva', i pojavija se, već sam ga mrzila. Reka' je da ide, zva me je da idem s njim, a ja sam otišla u stožer bratu, 'tila sam da ga mrak proguta. I je.

Scena 9

Marin i Marino na prosceniju, između njih Vespa.

MARINO

Skužaj. Jesan te jako?

MARIN

U redu je.

Pauza.

MARINO

Ne znam šta bi ti reka.

MARIN

I to je u redu.

MARINO

Sto stvari... ne znam... 'ko si ti?

MARIN

Ne znam šta da ti rečem. Ima' sam barem pet spremnih govora za ovi trenutak, ali sad su svi glupi. I nepotrebn. I nedovoljni. Tvoja majka me voljela, ostala je noseća... počeo je rat, a ja sam mora' otić', ona nije 'tila. Posli', kada san je zva da dođe meni, isto nije 'tila... ta jedna noć mi je odredila cili život. I to ti je sve.

MARINO

Zašto si otiša'?

MARIN

Zato šta mi je otac bija vojno lice.

MARINO

Srbin?

MARIN

Mislim da bi on prin reka Jugosloven, ali da... Srbin.

Pauza.

MARIN

Oficir. Drug kapetan prve klase... Vidi, ja i tvoja mater smo imali neku priču, ja sam bija mlad, ona je bila lipa... desi-lo se. Nije bila ljubav moga života, ali kad je ostala nose-ća, odlucija sam ostat'... moji su otišli za Beograd jednim od zadnjih aviona za tamo odavde. Zvali su i mene, i nju, odnosno vas, kad sam im prizna' kako stoje stvari. Ona je odlučila zadržati tebe i ostati, jer ni sa kakvom drugom odlukom ne bi mogla živjeti, ni sa sobom, ni sa svojima, a ja sam odlučija ostati s njom. Preselili smo ovd, u ovu kuću koju je mi je otac ima' od vojske i probat' nekako pregmit' i rat i trudnoću i činjenicu da niko od nas dvoje nije ima neki poseban izbor u tome...

MARINO

Zašto si onda otiša'?

MARIN

Uletili su nam u kucu, mene su odveli... sva moguća imo-vina ostala iza vojnih lica mnogima se činila idealna za početak nekog boljeg života, ujak ti nije bio iznimka... Bija u Gardi, izmolila ga je da me pusti vanka iz zatvora, ali sam mora' otić'. Po njemu, zauvik. Nisam se baš sлага' sa novom svojtom.

MARINO

A sad?

MARIN

Sad cu ostat' tu. Nemam više života za rezervne domovi-ne. Ni živaca.

MARINO

Stari, nemoj. Nemaš pojma koje je tu sranje.

MARIN

A misliš da je vanka život križanac porniča i šoping cen-tra? Mogu te upitat' nešto?

MARINO

Reci?

MARIN

Ta cura... voliš je?

MARINO

Pa...

MARIN

Nema „pa“ na početku takve rečenice. Krivi odgovor.

MARINO

Pa, planiram nešto... obitelj.

MARIN

Vidi, znam da ti nemam ja šta soliti pamet, ali nemoj ponoviti moje loše izbore... Nemoj me krivo shvatit, danas znam da si ti najznačajniji događaj u mom životu, al' dugo mi je tribalo da se naučim živjeti s tim. Viruj mi, puno sam pizdarija mora' progutat' zbog toga. Napravi to samo ako si potpuno uvjeren da je ona ta.

MARINO

Govoriš ka' mater.

MARIN (*Smije se.*)

Jeba' te, govorim ka' otac. Znaš šta?

MARINO

Šta?

MARIN

Kupiću ti Vespu.

MARINO

I tako je tvoja.

MARIN

Dulje je tvoja, i dobro si je pazija. Fer je fer. Kupujem, evo ruke.

Marin mu pruži ruku, Marino je prihvati. Rukuju se. Marin izvadi debelu kuvertu iz džepa, daje je Marinu. Marino je prihvati, otvori, počne brojati, pa prestane i pogleda Marinu.

MARINO

Ovo je puno, previše.

MARIN

Meni toliko vridi. Sretan ti put.

MARINO

Hvala ti.

MARIN

Dvi stvari. Mo'š me nazvat' bilo kad, za bilo šta. Ok?

MARINO

Ok. Druga?

MARIN

Sad, ka' znaš da ti je čaća Srbin, jesi još uvik ustaša?

MARINO (*Smije se.*)

Jebi se, stari.

MARIN

Vrlo ćeš brzo skužit' da smo njima, tamo, svi mi ista govna.

Marino, držeći kovertu u ruci, pruži ključeve skutera Marinu.

MARINO

Evo ti ključke. Sad je tvoja. Papiri su ti unutra. Mogu te upitati' nešto? Ti si mo'ga oprostiti'?

MARIN

Šta si ti vozija prin Vespe?

MARINO

Kozu. Tomosa apenca.

MARIN

Latašicu ili cicibanku?

MARINO

Cicibanku. Crvena sa crnim tankom.

MARIN

Bolje si prošla, one za tankom od late su curile za popizdit'. I kako ti se bilo pribaciti' na Vespu?

MARINO

Jebeno teško. Mora sam naučiti' siditi'...

MARIN

...treso, tako da dupetom kompenziraš to što je teža na desnoj bandi, tamo di je motor. Nemaš neki izbor, to je jednostavno tako. Prihvatiš i navikneš se, inače u prvoj jačoj desnoj okuci glavom stružeš asfalt. Znaš, meni je uvijek bilo dosta tresnit jednom, vidiš po njoj, uostalom... Jesam li ti odgovorija na pitanje?

MARINO

Samo tako?

MARIN

Ne moš' pastu za zube vratiti' u tubu kad je iscidiš. Poanta je, da kad naučiš to dobro voziti', onda možeš voziti' i sve drugo. Život ti postane masu lakši. Skužićeš. Ništa, čujemo se... nadam se. U mom životu uvijek imaš misto.

MARINO

Fala ti. Nastojaću. Iden.

MARIN

Javi se prije nego odeš.

MARINO

'Oću.

Marin pride Vespi, sjedne na nju, poljubi je u brzinojer, starta je i krene. Izade sa Vespom van. Marino ostane na prosceniju.

MARINO

Ne moš' vratiti', kurac. Šta god san dosad napravija, vrati ja bi se na isto misto. Al', ne ovi put. Ovi put, ako se vratim, vraticu se samo da mi ovi ovdje luzeri operu brod. Ili makinu. Ka' šta san je ja pra' njima... čujete me? Pizda vam materina, pobjednici tranzicije, eto me!

Spremi kuvertu u džep i ode u dubinu.

Scena 10

Marin se doveze Vespom pred garažna vrata, potrubu. Mara izade van. Gledaju se. Marin ugasi motor. Ostane sjediti na Vespi.

MARIN

Ciao, bella.

MARA

A di je on?

MARIN

Moraćeš ga pustiti'. Sprema se.

MARA

Da' si mu novac?

MARIN

Da' sam mu dovoljno da ode, nedovoljno da ostane. Neka proba.

MARA

Sad odjednom glumiš oca?

MARIN

Pokušavam. Molim te, prestani.

MARA

Šta?

MARIN

Prestani brinuti. Nama se dogodilo sve loše. I? Evo nas. Briga nije pomogla.

MARA

Gladna dičica iz Etiopije uzvračaju...

MARIN

O čemu pričlaš?

MARA

Kad nisam 'tila 'ist ka' mala, otac i mater bi mi govorili da moram sve izist' isti čas, jerbo da gladna dica u Etiopiji nimaju ručka, a ja tu izvoljevam. Jednom sam rekla ocu neka im pošalje moj ručak poštom, jerbo ga ja neću izist'. Glava me bolila tri dana, kakvu mi je trisku zalipija. Onda bi ja činila fintu da sam progutala, pa bi, dok bi brisala usta tavajom, u nju sve pljunila. Zato su etiopska dičica ljuta na mene...

MARIN

Ozbiljno?

MARA (Osmjehne se.)

Ne, naravno. Iako, nikad ne znaš.

MARIN

U nas je to bilo masu jednostavnije. Nisam se smija dić' od stola dok ne izim sve, svidalo mi se ili ne. Zna sam siditi' satima. Leđa bi me bolila, hrana na pijatu se pretvarala u skorenu bezobličnu hladnu masu, ali ja ne bi' popušta. Ka' ni otac. Čisti pat. Vježba karaktera. Ako bi se diga', iscipa' bi me opasačem, ne bi mo'ga' siditi' od bolova. Pa se nisam diza', ali nisam popušta'. Mater bi ga molila da me pusti, ali otac niti čut'. Onda bi molila mene da izim, isto bez uspjeha. Pa bi onda molila Boga, a onda me pokušala silom hraniti', ka' da je od Boga za to dobila dozvolu. Ne bi upalilo. Počeja bi 'ist' tek kad bi udrila u suze, to nisam mo'ga trpiti'. Tako sam mora' i izist' koje govno u životu.

MARA

I to da sam ja tražila od brata da te odvedu?

MARIN

I to. Znam.

MARA

I šta cemo sad?

MARIN

Ne znam još, al' ima vrimena. (Nasmije se, starta Vespu.) 'Oš baciti' dir?

Kraj.